

Skauting v Evropě

ŠVÉDSKO

Rozloha: 449 964 km²

Počet obyvatel: 8,5 milionu

Hlavní město: Stockholm

Názvy organizací:

1. Svenska Scoutradet

- a) Svenska Scoutförbundet
- b) Nykterhetsöreans Scoutförbund
- c) KFUK – KFUMs Scoutförbund
- d) Frälsningsarméns Scoutförbund
- e) SMU – scout

Počet skautů a skautek: asi 120 000

www.scout.se

Skauting v Evropě

Naše stromy a keře

Středověké plachetnice

Slovníček 1

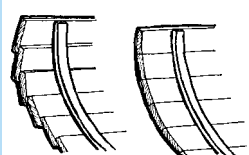

Plachetnice se skládá z lodního tělesa, z takeláže a z mnoha zařízení, např. kormidelního, kotvního apod.

Lodní těleso tvoří trup lodi a nástavby. **Trup lodi** má příď a záď, boky a dno. Příď bývá vždy ostrá (s výjimkou džunek a pramic), záď může být ostrá, nebo uťatá – ta se nazývá zrcadlo.

Kostru trupu pokrývá obšívka, shora paluba.

Obšívku tvoří prkna připevněná na žebra. Obšívka může být **klinkerová** (prkna kladená částečně přes sebe) nebo **karvelová** (prkna vedle sebe).

Švédsko

(...pokračování)

Svenska Scoutförbundet (Švédský skautský svaz) je nejstarší z nich, její program je orientován hlavně na rodinu a ochranu přírody.

Nepít alkohol je základní podmínkou Nykterhetsrorelsens Scoutförbundet (Svaz skautů abstinentů).

KFUK – KFUMs Scoutförbundet (Svaz skautek YWCA a skautů YMCA) je organizace při mezinárodních svazech křesťanské mládeže YWCA a YMCA.

Ve Fralsningsarmens Scoutförbundet (Svaz skautů Armády spásy) jsou družiny skautů a skautek při místních oddílech Mládeže Armády spásy.

SMU – scout (Skautská organizace švédské presbyteryánské mládeže) vznikla v r. 1931 a dnes sdružuje přes 30 000 skautů a skautek..

Aleitaan

Švédsko

Švédský skauting patří v Evropě mezi nejstarší – jeho kořeny sahají až do roku 1911, stejně tak jako naše. Dnes je ve Švédsku přibližně 120 000 skautů a skautek. Švédští skauti a skautky mají, na rozdíl od jiných evropských zemí, velké možnosti táboření a turistiky, protože švédské právo umožňuje veřejný přístup do přírody.

Skauti a skautky země „tři korunek“ jsou sdruženi do jedné společné federace, která je členem WOSM i WAGGGS – Svenska Scoutradet (Švédská skautská rada).

Patronem je sám švédský král Karl XVI. Gustaf, který mezi skauty často zavítá – pochopitelně ve skautském kroji.

Časem se ve Švédsku vytvořilo šest chlapeckých a šest dívčích skautských organizací. Některé zanikly, další se sloučily, a tak dnes Švédská skautská rada sdružuje pět koedukovaných organizací.

(pokračování...)

Aleitaan

Nástavby – přídové a záďové – slouží k ubytování a chrání loď před vlnami.

Takeláž tvoří stěžně, ráhna, lana a plachty. K pevné takeláži patří stěžně a jejich lanové výztuhy. Pohyblivou takeláž tvoří ráhna, plachty a lana k jejich ovládnutí – otěže.

Stěžň je z jednoho nebo více kusů, dolní část se nazývá **kmen (peň)**, nejvrchnější nástavec je **čnělka**. Ke stěžňům patří i **čelen**, vystupující šikmo z přídě lodi (obvykle pod úhlem 20-30 stupňů).

Na dvoustěžňových lodích (škuner, briga, brigantina) se první stěžň jmenuje přední nebo čelní, druhý (zadní) je stěžň hlavní.

Na jedenapůlstěžňových lodích (keč, jola) je první stěžň hlavní, druhý (zadní) je menší a jmenuje se bezanový.

Na troj a vícestěžňových lodích je první stěžň vždy přední, druhý je hlavní, další stěžň podle typu lodi a plachty, kterou nese (bezanový s vratiplachtou nebo křížový s ráhnovými plachtami).

Bříza bělokorá *Betula pendula*

Je to štíhlý strom, dorůstá výšky 20-30 metrů. Je typický na dálku svítící bílou hladkou kůrou kmene, která se s léty mění v rozpukanou černou borku. Má tenké převislé větvičky, kvete zároveň s rašenním listů jednopohlavními květy v jehnědách. Plody jsou křídlaté jednosemenné nažky. Je to strom nenáročný na kvalitu půdy – roste i na skalách, haldách apod. Bříza se dříve vyskytovala jen na severní polokouli, zato v mnoha druzích. U nás je původní také např. bříza pýřitá, která roste na rašelinných půdách, a bříza trpasličí, rostoucí v NP Šumava. Dřevo břízy velice dobře hoří i syrové díky vysokému obsahu dehtů. Listy jsou součástí léčivých čajů s močopudným a potopudným účinkem. Z tenkých větvíček se vážou košťata. V severských zemích je využití ještě širší – listy se používají k barvení vlny, kůra na výrobu různých pouzder, nádob apod., z mízy se dělá „březové víno“.

Lída

Skauting v Evropě

DÁNSKO

Rozloha: 43 092 km²

Počet obyvatel: 5,32 milionu

Hlavní město: Kodaň

Názvy organizací:

1. Faellesradet for Danmarks

Drengespejdere

- a) Det Danske Spejderkorps
- b) KFUM – Spejderne i Danmark
- c) Danske Baptisers Spejderkorps

2. Pigespejdernes Faellesraad Danmark

- d) KFUK – Spejderne i Danmark
- e) Kalaallit Nunaanni Pejderit Kattufiat – Grinlands Spejderkorps
- f) Meginfelag Foroyysku dreyngjaskota – MFD

Počet skautů a skautek: asi 82 000

www.dds.dk

www.spejdernet.dk

www.kfumscout.dk

www.pigespejder.dk

www.dbs.dk

Skauting v Evropě

Středověké plachetnice

Slovníček 2

Ráhn je zavěšeno v polovině své délky na stěžni, nese ráhnovou plachtu, upevněnou po celé délce horní hranou k ráhnu a v dolních rozích přichycenou na palubní úvazníky nebo konce nižšího ráhna. Ráhna mají názvy podle umístění na stěžni (zdola: dolní, košové, bránové; u víceráhnových stěžňů nahore přibývá královské, oblohové, měsíční),

Lana jsou pevná a pohyblivá. Pevná jsou výtzužná, která vyztužují stěžně – upínačky a stěhy, a nášlapná lana, po nichž se pohybují námořníci při podvazování skasaných plachet. Příčné upínačkové šlapnice plní úkol provazových žebříků, po nichž se vystupuje do vyšších poschodí stěžňů. K podélným stěhům se upevňují tzv. stěhové plachty.

Mezi pohyblivá lana patří výtahy a spouště, kterými se vytahují a spouštějí ráhna

Středověké plachetnice

Slovníček 3

Třídění plachetnic na jednotlivé typy se v dnešní době ustálilo podle takeláže – podle počtu stěžňů a plachet.

Jednostěžňové – kat, šalupa, kutr.

Kat má jen jednu plachtu (na obr. 1 – s klasickou vratiplachtou, s bermudskou, latinskou a lugrovou plachtou). Šalupa má dvě plachty (na obr. 2 – s klasickou vratiplachtou a bermudskou plachtou), kutr – 3 – nejméně tři.

Jedenapůlstěžňové – jola(4) a keč (5).

(na obr.4 vždy vlevo s vratiplachtou, vpravo s bermudskou plachtou, keč 5– podobně)

Dánsko

(...pokračování)

Det Danske Spejderkorps (Dánský skautský svaz) je koedukovaný svaz, který jako jediný nepodmiňuje členství příslušností k církvi, družiny mohou být čistě chlapecké, dívčí nebo koedukované. Patří do něj přes 30 tisíc skautů a skautek.

KFUM – Spejderne i Danmark (Skauti YMCA v Dánsku) patří ke Křesťanskému sdružení mladých mužů a organizuje přes 30 tisíc chlapců.

Danske Baptisers Spejderkorps (Dánský baptistický skautský svaz) patří ke komunitě dánských baptistů.

KFUK – Spejderne i Danmark (Skautky YWCA v Dánsku) je obdobná organizace jako KFUM, ale pro děvčata a sdružuje jich asi 12 tisíc.

Dále tam patří ještě skauti a skautky z Grónska – Kalaallit Nunaanni Pejderit Kattufiat – Grínlands Spejderkorps (Grónský skautský svaz); a také asociace Meginfelag Foroyisku dreyngjaskota – MFD z Faerských ostrovů.

Aleitaan

Dánsko

Skauting v Dánsku se datuje od roku 1910. Přestože má Dánsko asi o polovinu obyvatel méně než Česká republika, má přes osmdesát tisíc skautů a skautek.

Dánský skauting je rozdělen do dvou federací: chlapecké **Faellesradet for Danmarks Draengespejdere** (dánská rada skautů), která je členem WOSM, a dívčí **Pigespejdernes Faellesraad Danmark** (dánská rada; skautek), která je členem WAGGGS.

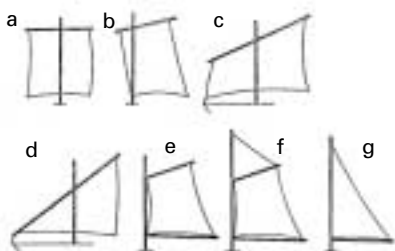
Obě federace sdružují po pěti skautských organizacích, většina z nichž je členem jak chlapeckého, tak dívčího světového ústředí. Celkem je v Dánsku přes 80 tisíc skautů a skautek.

Součástí Dánského království jsou také Grónsko a Faerské ostrovy. Na Faerských ostrovech je asi tisíc skautů a skautek, v málo obydleném Grónsku asi dva tisíce. (pokračování...)

Aleitaan

a plachty, a dále otěže na ovládání vodorovného otáčení ráhen.

Plachty rozeznáváme podle umístění k podélné ose lodi **příčné – ráhnové** a **podélné – latinské, vratiplachty** a **stěhové** apod.

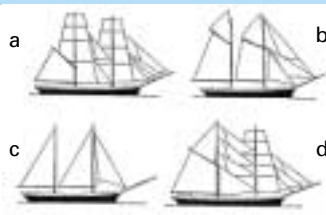
Základní typy plachet: a) ráhnová b) lugrová c) trapezová arabská d) latinská e) vratiplachta f) vratiplachta s čnělkovou plachtou g) bermudská plachta (a další).

Každá plachta má svůj název podle stěžně a ráhna (např. hlavní horní košová plachta, hlavní měsíční plachta...)

Kombinacemi plachet vznikají další varianty typů plachetnic.

Dvoustěžňové – briga, škuner, brigantina.

(a – briga, b – škuner s klasickým oplachtěním, c – s bermudským, d – brigantina)

Trojstěžňové – fregata čili plnoplachetnice, škuner, bark, barkentina.

Zde uvedený výčet má jen ukázat mnohotvárnost plachetnic, není však bohužel možné pojmut téma v celé šíři.